

Hanne Solem · Görel Hydén

Sätt in stöten!

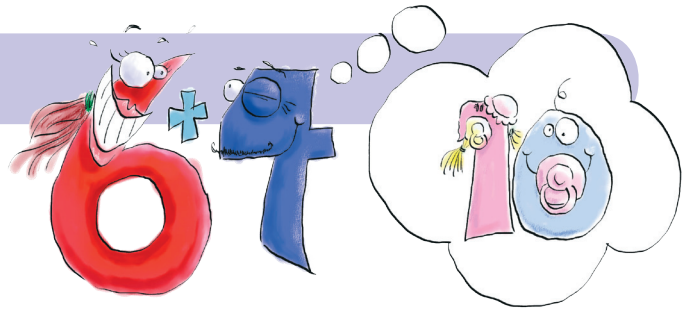
MATEMATIK

Addition och
subtraktion

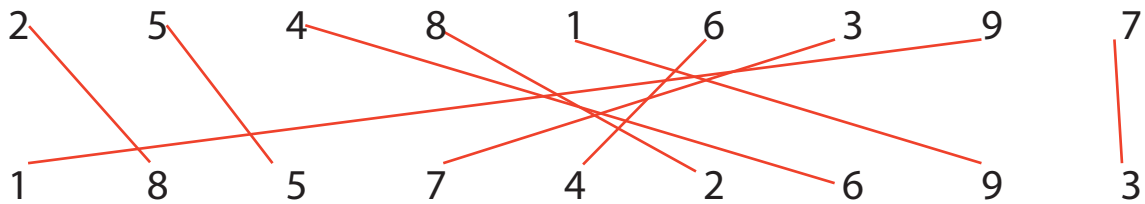
ASKUNGE

1 Tiokamrater

Addition och subtraktion utan tiotalsövergång
Tiokamrater är två tal som tillsammans är 10.

1 Vad är 10? Dra streck mellan tal i översta och nedersta raden.

2 Sätt in rätt tiokamrat.

$8 + 2 = 10$

$3 + 7 = 10$

$5 + 5 = 10$

$4 + 6 = 10$

$1 + 9 = 10$

$4 + 6 = 10$

$2 + 8 = 10$

$7 + 3 = 10$

$1 + 9 = 10$

$6 + 4 = 10$

$5 + 5 = 10$

$7 + 3 = 10$

3 Sätt in rätt tiokamrat.

$10 - 7 = 3$

$10 - 2 = 8$

$10 - 4 = 6$

$10 - 3 = 7$

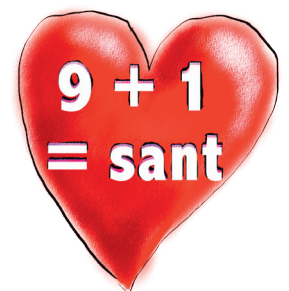
$10 - 5 = 5$

$10 - 8 = 2$

$10 - 1 = 9$

$10 - 9 = 1$

$10 - 6 = 4$

4 Sätt in talet som saknas – tänk tiokamrater.

$8 + 2 = 10$

$18 + 2 = 20$

$12 + 8 = 20$

$5 + 5 = 10$

$5 + 15 = 20$

$4 + 16 = 20$

$3 + 7 = 10$

$13 + 7 = 20$

$19 + 1 = 20$

När du vet att
 $7 + 3 = 10$,
vet du också att
 $17 + 3 = 20$

5 Sätt in talet som saknas – tänk tiokamrater.

$28 + 2 = 30$

$65 + 5 = 70$

$41 + 9 = 50$

$66 + 4 = 70$

$43 + 7 = 50$

$52 + 8 = 60$

$87 + 3 = 90$

$31 + 9 = 40$

$4 + 36 = 40$

$6 + 74 = 80$

$1 + 69 = 70$

$8 + 42 = 50$

$8 + 52 = 60$

$9 + 81 = 90$

$7 + 33 = 40$

$4 + 26 = 30$

6 Sätt in talet som saknas – tänk tiokamrater.

$80 - 8 = 72$

$90 - 6 = 84$

$60 - 5 = 55$

$70 - 9 = 61$

$40 - 9 = 31$

$70 - 4 = 66$

$50 - 3 = 47$

$90 - 3 = 87$

$60 - 6 = 54$

$50 - 7 = 43$

$80 - 2 = 78$

$50 - 7 = 43$

7 Räkna ut svaret.

Jan har 17 kr. Hur mycket saknar han för att köpa en glass för 20 kr? **3 kronor.**

Eskil har 23 kr. Hur mycket saknar han för att köpa en glass för 30 kr? **7 kronor.**

Nora har 42 kr. Anna har 8 kr mer. Hur mycket har Anna? **50 kronor.**

Rakel har 90 kr. Pia har 82 kr. Hur stor är skillnaden? **8 kronor.**

2

Uppställning utan tiotalövergång

Addition

Du kan ställa talen under varandra när du lägger ihop.
Du börjar alltid med entalen.

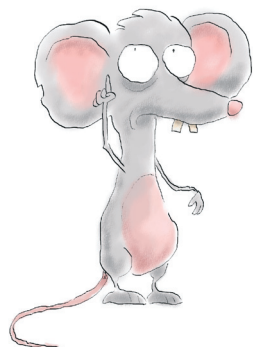
$$\begin{array}{r} 45 \\ + 22 \\ \hline = 67 \end{array}$$

Ental först!
 $5 + 2 = 7$

1 Börja med entalen när du lägger ihop.

Ental först!
 $1 + 7 = 8$

$$\begin{array}{r} 61 \\ + 7 \\ \hline = 68 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 15 \\ + 74 \\ \hline = 89 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 78 \\ + 21 \\ \hline = 99 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 55 \\ + 44 \\ \hline = 99 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 13 \\ + 83 \\ \hline = 96 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 \\ + 23 \\ \hline = 29 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 32 \\ + 52 \\ \hline = 84 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 50 \\ + 39 \\ \hline = 89 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 63 \\ + 25 \\ \hline = 88 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 81 \\ + 3 \\ \hline = 84 \end{array}$$

2 Börja med entalen när du lägger ihop.

$$\begin{array}{r} 434 \\ + 164 \\ \hline = 598 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 540 \\ + 222 \\ \hline = 762 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 341 \\ + 38 \\ \hline = 379 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 872 \\ + 124 \\ \hline = 996 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 696 \\ + 203 \\ \hline = 899 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 367 \\ + 22 \\ \hline = 389 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 764 \\ + 30 \\ \hline = 794 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 81 \\ + 418 \\ \hline = 499 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 606 \\ + 372 \\ \hline = 978 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 32 \\ + 544 \\ \hline = 576 \end{array}$$

3 Ställ upp talen rätt och lägg ihop.

$45 + 54$

	4	5
+	5	4
=	9	9

$67 + 21$

	6	7
+	2	1
=	8	8

$7 + 92$

		7
+	9	2
=	9	9

$73 + 6$

	7	3
+		6
=	7	9

$84 + 15$

	8	4
+	1	5
=	9	9

$74 + 22$

	7	4
+	2	2
=	9	6

$8 + 80$

		8
+	8	0
=	8	8

$23 + 54$

	2	3
+	5	4
=	7	7

$71 + 8$

	7	1
+		8
=	7	9

$56 + 31$

	5	6
+	3	1
=	8	7

Ental under ental,
tital under tital.

4 Ställ upp talen rätt och lägg ihop.

$540 + 342$

	5	4	0
+	3	4	2
=	8	8	2

$495 + 104$

	4	9	5
+	1	0	4
=	5	9	9

$366 + 32$

	3	6	6
+		3	2
=	3	9	8

$28 + 730$

		2	8
+	7	3	0
=	7	5	8

$158 + 21$

	1	5	8
+		2	1
=	1	7	9

$640 + 46$

	6	4	0
+		4	6
=	6	8	6

$702 + 207$

	7	0	2
+	2	0	7
=	9	0	9

$64 + 103$

		6	4
+	1	0	3
=	1	6	7

$822 + 173$

	8	2	2
+	1	7	3
=	9	9	5

$55 + 143$

		5	5
+	1	4	3
=	1	9	8

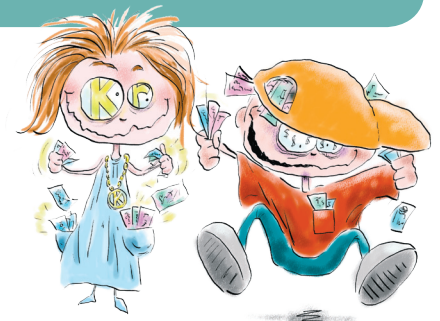
5 Ställ upp additioner och räkna ut svaret. Använd kladdpapper.

a) Anna läser två böcker under lovet. Den ena är på 271 sidor, den andra är på 315 sidor. Hur många sidor läser hon? **586** sidor.

b) Edvin läser 103 sidor fler än Anna. Hur många sidor läser han? **689** sidor.

c) Anna tjänar 215 kr och Edvin 164 kr på att panta flaskor.

Hur mycket tjänar de tillsammans? **379** kr.

3

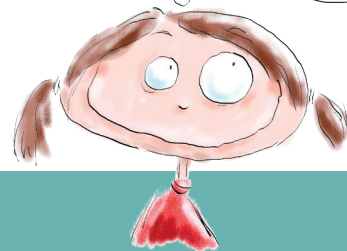
Uppställning utan tiotalövergång

Subtraktion

Du kan ställa talen under varandra när du ska dra ifrån.
Du drar först ifrån entalen.

$$\begin{array}{r} 537 \\ - 102 \\ \hline = 435 \end{array}$$

Ental
först!
 $7 - 2 = 5$

1 Börja med entalen när du drar ifrån.

Ental
först!
 $3 - 1 = 2$

$$\begin{array}{r} 63 \\ - 41 \\ \hline = 22 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 85 \\ - 74 \\ \hline = 11 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 78 \\ - 21 \\ \hline = 57 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 55 \\ - 44 \\ \hline = 11 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 99 \\ - \quad 6 \\ \hline = 93 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 73 \\ - 51 \\ \hline = 22 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 88 \\ - 26 \\ \hline = 62 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 35 \\ - \quad 2 \\ \hline = 33 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 57 \\ - 13 \\ \hline = 44 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 63 \\ - 51 \\ \hline = 12 \end{array}$$

2 Börja med entalen när du drar ifrån.

$$\begin{array}{r} 635 \\ - 124 \\ \hline = 511 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 570 \\ - 220 \\ \hline = 350 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 849 \\ - 538 \\ \hline = 311 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 412 \\ - 111 \\ \hline = 301 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 793 \\ - 602 \\ \hline = 191 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 444 \\ - 121 \\ \hline = 323 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 963 \\ - 603 \\ \hline = 360 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 658 \\ - 437 \\ \hline = 221 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 809 \\ - 106 \\ \hline = 703 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 549 \\ - 443 \\ \hline = 106 \end{array}$$

3 Ställ upp talen rätt och räkna ut.

$96 - 13$

	9	6
-	1	3
=	8	3

$84 - 61$

	8	4
-	6	1
=	2	3

$79 - 6$

	7	9
-		6
=	7	3

$37 - 22$

	3	7
-	2	2
=	1	5

$49 - 27$

	4	9
-	2	7
=	2	2

Ental under ental,
tital under tital.

$63 - 21$

	6	3
-	2	1
=	4	2

$68 - 7$

	6	8
-		7
=	6	1

$48 - 12$

	4	8
-	1	2
=	3	6

$54 - 24$

	5	4
-	2	4
=	3	0

$99 - 5$

	9	9
-		5
=	9	4

4 Ställ upp talen rätt och räkna ut.

$549 - 107$

	5	4	9
-	1	0	7
=	4	4	2

$695 - 274$

	6	9	5
-	2	7	4
=	4	2	1

$293 - 72$

	2	9	3
-		7	2
=	2	2	2

$857 - 424$

	8	5	7
-	4	2	4
=	4	3	3

$998 - 36$

	9	9	8
-		3	6
=	9	6	2

$777 - 43$

	7	7	7
-		4	3
=	7	3	4

$809 - 105$

	8	0	9
-	1	0	5
=	7	0	4

$656 - 621$

	6	5	6
-	6	2	1
=	0	3	5

$488 - 36$

	4	8	8
-		3	6
=	4	5	2

$659 - 333$

	6	5	9
-	3	3	3
=	3	2	6

5 Ställ upp subtraktioner och räkna ut svaret. Använd kladdpapper.

a) Ina har med sig 275 kr på loppmarknad och kommer hem med 134 kr.

Hur mycket har hon köpt för? **141** kr.

b) På loppmarknaden finns det 745 böcker, och 514 av dem blir sålda första dagen.

Hur många böcker finns kvar? **231** böcker.

c) En cykel på loppmarknaden kostar egentligen 395 kr. Stig får 45 kr i rabatt. Vad betalar han? **350** kr.

4

Addition med tiotalsovergång – minnessiffra

1 Räkna i huvudet.

45 + 7
är detsamma som
45 + 5 + 2 =
50 + 2

$$45 + 7 = 52$$

$$28 + 4 = 32$$

$$36 + 8 = 44$$

$$65 + 6 = 71$$

$$73 + 9 = 82$$

$$57 + 6 = 63$$

$$34 + 9 = 43$$

$$88 + 5 = 93$$

$$24 + 8 = 32$$

$$23 + 9 = 32$$

$$47 + 8 = 55$$

$$38 + 9 = 47$$

När talen vi lägger ihop är mer än 9, använder vi minnessiffra.

$$\begin{array}{r} 66 \\ + 27 \\ \hline = \underline{\underline{93}} \end{array}$$

Entalen är 13
tillsammans.
Det är 3 ental
och 1 tiotal.

$$\begin{array}{r} 1 \\ 66 \\ + 27 \\ \hline = \underline{\underline{93}} \end{array}$$

Entalen skriver du
på entalsplatsen.
Tiotalet
(minnessiffran)
sätter du över
tiotalplatsen.

$$\begin{array}{r} 1 \\ 66 \\ + 27 \\ \hline = \underline{\underline{93}} \end{array}$$

Till slut
lägger du
ihop tiotalet.
Kom ihåg
minnessiffran!

2 I åtta av uppgifterna måste du använda minnessiffra.

$$\begin{array}{r} 54 \\ + 38 \\ \hline = \underline{\underline{92}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 72 \\ + 17 \\ \hline = \underline{\underline{89}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 64 \\ + 16 \\ \hline = \underline{\underline{80}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 43 \\ + 28 \\ \hline = \underline{\underline{71}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 31 \\ + 47 \\ \hline = \underline{\underline{78}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 53 \\ + 59 \\ \hline = \underline{\underline{112}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 27 \\ + 14 \\ \hline = \underline{\underline{41}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 36 \\ + 25 \\ \hline = \underline{\underline{61}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 41 \\ + 28 \\ \hline = \underline{\underline{69}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 66 \\ + 27 \\ \hline = \underline{\underline{93}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 73 \\ + 24 \\ \hline = \underline{\underline{97}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 83 \\ + 19 \\ \hline = \underline{\underline{102}} \end{array}$$

3 Kom ihåg minnessiffra när det är nödvändigt.

$$\begin{array}{r} 6 1 6 \\ + 2 7 4 \\ \hline = \underline{\underline{8}} \underline{\underline{9}} \underline{\underline{0}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4 0 8 \\ + 1 0 5 \\ \hline = \underline{\underline{5}} \underline{\underline{1}} \underline{\underline{3}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 4 3 \\ + 1 2 6 \\ \hline = \underline{\underline{4}} \underline{\underline{6}} \underline{\underline{9}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 4 2 \\ + 3 1 9 \\ \hline = \underline{\underline{8}} \underline{\underline{6}} \underline{\underline{1}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 3 3 \\ + 1 4 8 \\ \hline = \underline{\underline{9}} \underline{\underline{8}} \underline{\underline{1}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 6 7 \\ + 2 0 5 \\ \hline = \underline{\underline{7}} \underline{\underline{7}} \underline{\underline{2}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 3 4 \\ + 2 5 6 \\ \hline = \underline{\underline{9}} \underline{\underline{9}} \underline{\underline{0}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 3 0 \\ + 1 6 9 \\ \hline = \underline{\underline{9}} \underline{\underline{9}} \underline{\underline{9}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4 2 3 \\ + 2 6 9 \\ \hline = \underline{\underline{6}} \underline{\underline{9}} \underline{\underline{2}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 0 6 \\ + 1 0 4 \\ \hline = \underline{\underline{7}} \underline{\underline{1}} \underline{\underline{0}} \end{array}$$

Några gånger får vi flera minnessiffror.

Entalen är 16 tillsammans, det är 6 ental och 1 tital.
Tioalet blir minnessiffra över titalplatsen.
Tioatalen är sedan 15 tillsammans.
Det är 5 tital och 1 hundratal.
Hundratalet blir minnessiffra över hundratalplatsen.

$$\begin{array}{r} 2 5 7 \\ + 1 9 9 \\ \hline = \underline{\underline{4}} \underline{\underline{5}} \underline{\underline{6}} \end{array}$$

4 Var noga med rätt placering av minnessiffran.

$$\begin{array}{r} 6 5 5 \\ + 1 0 5 \\ \hline = \underline{\underline{7}} \underline{\underline{6}} \underline{\underline{0}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 4 7 \\ + 1 5 3 \\ \hline = \underline{\underline{5}} \underline{\underline{0}} \underline{\underline{0}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 4 4 \\ + 3 6 6 \\ \hline = \underline{\underline{9}} \underline{\underline{1}} \underline{\underline{0}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4 0 6 \\ + 3 2 8 \\ \hline = \underline{\underline{7}} \underline{\underline{3}} \underline{\underline{4}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 4 3 \\ + 1 0 9 \\ \hline = \underline{\underline{6}} \underline{\underline{5}} \underline{\underline{2}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 9 9 \\ + 1 9 0 \\ \hline = \underline{\underline{8}} \underline{\underline{8}} \underline{\underline{9}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 4 5 \\ + 5 9 2 \\ \hline = \underline{\underline{8}} \underline{\underline{3}} \underline{\underline{7}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 5 8 \\ + 2 4 4 \\ \hline = \underline{\underline{9}} \underline{\underline{0}} \underline{\underline{2}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4 6 5 \\ + 4 6 5 \\ \hline = \underline{\underline{9}} \underline{\underline{3}} \underline{\underline{0}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 8 2 \\ + 1 9 0 \\ \hline = \underline{\underline{5}} \underline{\underline{7}} \underline{\underline{2}} \end{array}$$

5 Ställ upp additioner och räkna ut svaret. Använd kladdpapper.

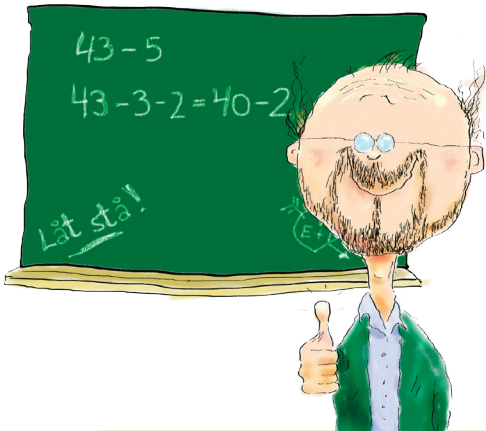
- a) Tor springer 650 m. Ben springer 260 m längre. Hur långt springer Ben? **910** m.
- b) På två dagar handlar Ben för 456 kr och 377 kr.
Hur mycket har han köpt för? **833** kr.

5

Subtraktion med tiotalsovergång – växling

1 Räkna i huvudet.

$43 - 5 = 38$

$25 - 6 = 19$

$56 - 8 = 48$

$33 - 6 = 27$

$74 - 7 = 67$

$57 - 9 = 48$

$64 - 5 = 59$

$82 - 5 = 77$

$21 - 8 = 13$

$31 - 7 = 24$

$85 - 8 = 77$

$42 - 9 = 33$

När talet vi ska dra ifrån är "för stort", måste vi växla.

$$\begin{array}{r} \cancel{10} \quad 35 \\ - 17 \\ \hline = \end{array}$$

5 ental minus 7 ental går inte. Vi växlar ett tiotal till 10 ental som vi sätter över entalsplatsen.

$$\begin{array}{r} 10 \quad 35 \\ - 17 \\ \hline = 18 \end{array}$$

Nu kan vi dra ifrån de 7 entalen.
 $15 - 7 = 8$.

$$\begin{array}{r} 10 \quad 35 \\ - 17 \\ \hline = 18 \end{array}$$

Vi har 2 tiotal kvar.
 $2 - 1$ är 1.

2 I åtta av uppgifterna måste du växla.

$$\begin{array}{r} \cancel{10} \quad 85 \\ - 16 \\ \hline = 69 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \cancel{10} \quad 48 \\ - 19 \\ \hline = 29 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \cancel{10} \quad 54 \\ - 27 \\ \hline = 27 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 36 \\ - 15 \\ \hline = 21 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \cancel{10} \quad 93 \\ - 44 \\ \hline = 49 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 75 \\ - 12 \\ \hline = 63 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \cancel{10} \quad 66 \\ - 38 \\ \hline = 28 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \cancel{10} \quad 44 \\ - 25 \\ \hline = 19 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \cancel{10} \quad 63 \\ - 24 \\ \hline = 39 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \cancel{10} \quad 61 \\ - 43 \\ \hline = 18 \end{array}$$

Några gånger måste vi växla från hundratalsplatsen.

$$\begin{array}{r} 10 \\ \cancel{5}63 \\ - 271 \\ \hline = 292 \end{array}$$

6 tiotal minus 7 tiotal går inte.
Vi växlar ett hundratal till 10 tiotal.

3 I åtta av uppgifterna måste du växla på hundratalsplatsen.

$$\begin{array}{r} 10 \\ \cancel{5}43 \\ - 152 \\ \hline = 391 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ \cancel{9}04 \\ - 753 \\ \hline = 151 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 954 \\ - 844 \\ \hline = 110 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ \cancel{6}35 \\ - 545 \\ \hline = 090 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ \cancel{4}86 \\ - 290 \\ \hline = 196 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ \cancel{3}74 \\ - 184 \\ \hline = 190 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 799 \\ - 363 \\ \hline = 436 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ \cancel{4}79 \\ - 284 \\ \hline = 195 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ \cancel{6}43 \\ - 352 \\ \hline = 291 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ \cancel{7}48 \\ - 497 \\ \hline = 251 \end{array}$$

4 I åtta av uppgifterna måste du växla, på tiotalsplatsen eller på hundratalsplatsen.

$$456 - 127$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ \cancel{4}56 \\ - 127 \\ \hline = 329 \end{array}$$

$$842 - 731$$

$$\begin{array}{r} 842 \\ - 731 \\ \hline = 111 \end{array}$$

$$657 - 286$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ \cancel{6}57 \\ - 286 \\ \hline = 371 \end{array}$$

$$764 - 580$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ \cancel{7}64 \\ - 580 \\ \hline = 184 \end{array}$$

$$925 - 118$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ \cancel{9}25 \\ - 118 \\ \hline = 807 \end{array}$$

$$453 - 280$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ \cancel{4}53 \\ - 280 \\ \hline = 173 \end{array}$$

$$572 - 281$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ \cancel{5}72 \\ - 281 \\ \hline = 291 \end{array}$$

$$463 - 192$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ \cancel{4}63 \\ - 192 \\ \hline = 271 \end{array}$$

$$483 - 271$$

$$\begin{array}{r} 483 \\ - 271 \\ \hline = 212 \end{array}$$

$$543 - 371$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ \cancel{5}43 \\ - 371 \\ \hline = 172 \end{array}$$

5 Ställ upp subtraktioner och räkna ut svaret. Använd kladdpapper.

a) Bo har 750 hockeykort. Förut hade han 516. Hur stor är skillnaden? 234 kort.

b) Martin har samlat 245 hockeykort. Oskar har samlat 184.

Hur många fler har Martin? 61 kort.

6

Mer om växling och minnessiffra

Några gånger måste du växla flera gånger i en uppgift. Då måste du vara extra noga.

2 ental minus 5 ental går inte. Vi växlar ett tiotal. Vi har 5 tiotal kvar. 5 tiotal minus 8 tiotal går inte. Vi växlar ett hundratal.

$$\begin{array}{r} \cancel{5} \cancel{6} 2 \\ - 185 \\ \hline = \underline{\underline{377}} \end{array}$$

1

I sju av uppgifterna måste du växla både tiotal och hundratal.

$$\begin{array}{r} \cancel{4} \cancel{5} 3 \\ - 164 \\ \hline = \underline{\underline{289}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \cancel{3} \cancel{4} 5 \\ - 256 \\ \hline = \underline{\underline{089}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4 \cancel{2} 1 \\ - 302 \\ \hline = \underline{\underline{119}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \cancel{5} 3 \\ - 108 \\ \hline = \underline{\underline{645}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \cancel{6} \cancel{5} 4 \\ - 256 \\ \hline = \underline{\underline{398}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 750 \\ - 230 \\ \hline = \underline{\underline{520}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \cancel{4} \cancel{5} 8 \\ - 179 \\ \hline = \underline{\underline{279}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \cancel{7} 4 \\ - 388 \\ \hline = \underline{\underline{186}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \cancel{9} \cancel{3} 4 \\ - 445 \\ \hline = \underline{\underline{489}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \cancel{8} \cancel{5} 3 \\ - 177 \\ \hline = \underline{\underline{676}} \end{array}$$

Jag kan inte växla 0 st!

Om det står 0 på den plats vi har tänkt att växla ifrån, måste vi gå vidare till nästa plats.

4 ental minus 5 ental går inte. Vi kan inte växla 0 tiotal. Vi växlar först 1 hundratal till 10 tiotal. Därefter växlar vi ett av de tiotalen till 10 ental.

$$\begin{array}{r} \cancel{5} \cancel{0} 4 \\ - 125 \\ \hline = \underline{\underline{379}} \end{array}$$

2

Öva dig på att "växla över 0".

$$\begin{array}{r} \cancel{4} \cancel{0} 5 \\ - 106 \\ \hline = \underline{\underline{299}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \cancel{6} \cancel{0} 2 \\ - 223 \\ \hline = \underline{\underline{379}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \cancel{8} \cancel{0} 5 \\ - 308 \\ \hline = \underline{\underline{497}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \cancel{6} \cancel{0} 4 \\ - 107 \\ \hline = \underline{\underline{497}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \cancel{6} \cancel{0} 7 \\ - 129 \\ \hline = \underline{\underline{478}} \end{array}$$

När vi lägger ihop många tal, kan vi få en annan minnessiffra än 1.

$$\begin{array}{r}
 2 2 \\
 496 \\
 187 \\
 + 168 \\
 \hline
 = 851
 \end{array}$$

Många minnessiffror att hålla rätt på!

3 Använd minnessiffror rätt!

$$\begin{array}{r}
 1 2 \\
 458 \\
 157 \\
 + 207 \\
 \hline
 = 822
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 1 2 \\
 607 \\
 176 \\
 + 99 \\
 \hline
 = 882
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 1 1 \\
 265 \\
 363 \\
 + 148 \\
 \hline
 = 776
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 2 1 \\
 176 \\
 65 \\
 + 575 \\
 \hline
 = 816
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 2 1 \\
 243 \\
 375 \\
 + 185 \\
 \hline
 = 803
 \end{array}$$

4 Ställ upp talen under varandra och räkna ut.

$$\begin{array}{r}
 45 + 273 + 189 \\
 2 1 \\
 45 \\
 273 \\
 + 189 \\
 \hline
 = 507
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 365 + 99 + 104 \\
 1 1 \\
 365 \\
 99 \\
 + 104 \\
 \hline
 = 568
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 452 + 388 + 77 \\
 2 1 \\
 452 \\
 388 \\
 + 77 \\
 \hline
 = 917
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 564 + 188 + 233 \\
 1 1 \\
 564 \\
 188 \\
 + 233 \\
 \hline
 = 985
 \end{array}$$

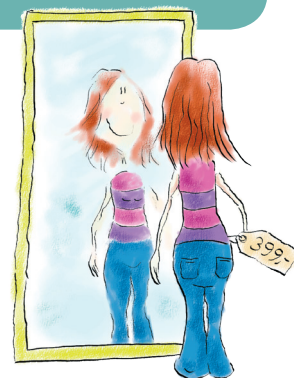
$$\begin{array}{r}
 397 + 245 + 166 \\
 2 1 \\
 397 \\
 245 \\
 + 166 \\
 \hline
 = 808
 \end{array}$$

5 Ställ upp och räkna ut. Använd kladdpapper.

a) Maria plockar jordgubbar tre dagar i juli. Hon får 196 kr, 175 kr och 245 kr i lön.
Hur mycket har hon tjänat totalt? **616** kr.

b) Maria köper en blus för 399 kr.
Hur mycket får hon kvar av det hon tjänade på jordgubbarna? **217** kr.

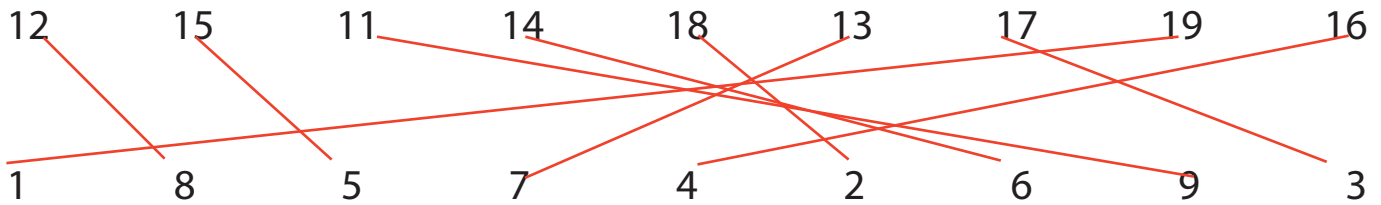
c) Maria jobbar några dagar till. Den här gången tjänar hon totalt 188 kr mindre än sist.
Hur mycket tjänar hon? **428** kr.

7

Repetition

1 Vad är 20? Dra streck mellan tal i översta och nedersta raden. Tänk tiokamrater.

2 Räkna i huvudet.

$35 + 7 = 42$	$18 + 6 = 24$	$47 + 8 = 55$	$55 + 6 = 61$
$64 + 9 = 73$	$57 + 7 = 64$	$29 + 5 = 34$	$33 + 9 = 42$
$53 - 5 = 48$	$31 - 8 = 23$	$67 - 9 = 58$	$43 - 6 = 37$
$72 - 7 = 65$	$24 - 8 = 16$	$45 - 9 = 36$	$26 - 7 = 19$

3 Ställ upp talen rätt och räkna ut.

$562 + 127$

	5	6	2
+	1	2	7
=	6	8	9

$463 - 150$

	4	6	3
-	1	5	0
=	3	1	3

$743 - 321$

	7	4	3
-	3	2	1
=	4	2	2

$445 + 234$

	4	4	5
+	2	3	4
=	6	7	9

$854 - 230$

	8	5	4
-	2	3	0
=	6	2	4

$389 - 175$

	3	8	9
-	1	7	5
=	2	1	4

$658 + 41$

	6	5	8
+		4	1
=	6	9	9

$580 + 217$

	5	8	0
+	2	1	7
=	7	9	7

$555 - 333$

	5	5	5
-	3	3	3
=	2	2	2

Ental under ental,
tiotal under
...

4 Ställ upp talen och räkna ut. Använd minnessiffra rätt!

$452 + 46$

	4	5	2
+		4	6
=	4	9	8

$563 + 394$

	5	6	3
+	3	9	4
=	9	5	7

$265 + 545$

	2	6	5
+	5	4	5
=	8	1	0

$878 + 108$

	8	7	8
+	1	0	8
=	9	8	6

$754 + 169$

	7	5	4
+	1	6	9
=	9	2	3

$453 + 56 + 32$

	4	5	3
		5	6
+		3	2
=	5	4	1

$674 + 68 + 144$

	6	7	4
		6	8
+	1	4	4
=	8	8	6

$265 + 488 + 17$

	2	6	5
	4	8	8
+		1	7
=	7	7	0

$290 + 166 + 388$

	2	9	0
	1	6	6
+	3	8	8
=	8	4	4

$506 + 309 + 57$

	5	0	6
	3	0	9
+		5	7
=	8	7	2

5 Ställ upp talen och räkna ut. Växla där det behövs.

$564 - 235$

	5	6	4
-	2	3	5
=	3	2	9

$740 - 222$

	5	4	0
-	2	2	2
=	3	1	8

$657 - 132$

	6	5	7
-	1	3	2
=	5	2	5

$732 - 455$

	7	3	2
-	4	5	5
=	2	7	7

$481 - 235$

	4	8	1
-	2	3	5
=	2	4	6

$601 - 32$

	6	0	1
-		3	2
=	5	6	9

$505 - 123$

	5	0	5
-	1	2	3
=	3	8	2

$904 - 336$

	9	0	4
-	3	3	6
=	5	6	8

$805 - 634$

	8	0	5
-	6	3	4
=	1	7	1

$700 - 155$

	7	0	0
-	1	5	5
=	7	4	5

6 Ställ upp och räkna ut. Använd kladdpapper.

a) Ola har rest 173 km. Nina har rest 65 km längre än Ola.

Hur långt har Nina rest? **238** km.

Hur långt har de rest tillsammans? **411** km.

b) Ola reste 139 km med bil. Resten åkte han båt.

Hur långt reste han med båt? **34** km.

Öva mer!

Skriv uppgifterna i ditt räknehäfte och räkna ut.

<p>1</p>	<p> $36 + 4 = 40$ $18 + 2 = 20$ $55 + 5 = 60$ $43 + 7 = 50$ $27 + 3 = 30$ $50 - 9 = 41$ $40 - 6 = 34$ $70 - 4 = 66$ $30 - 8 = 22$ $60 - 3 = 57$ </p> <p>Lea har 72 kr. Hur mycket mer behöver hon för att köpa ett pennskrin för 80 kr?</p>
<p>2</p>	<p> $\begin{array}{r} 89 \\ 34 + 55 \\ \hline 913 \end{array}$ $\begin{array}{r} 98 \\ 64 + 34 \\ \hline 969 \end{array}$ $\begin{array}{r} 78 \\ 27 + 51 \\ \hline 896 \end{array}$ $\begin{array}{r} 78 \\ 56 + 22 \\ \hline 498 \end{array}$ $\begin{array}{r} 99 \\ 83 + 16 \\ \hline 959 \end{array}$ $\begin{array}{r} 99 \\ 44 + 55 \\ \hline 889 \end{array}$ $\begin{array}{r} 93 \\ 32 + 61 \\ \hline \end{array}$ </p> <p> $502 + 411$ $639 + 330$ $674 + 222$ $307 + 191$ $432 + 527$ $773 + 116$ </p> <p>Inga har 335 pärlor och Eva har 424. Hur många har de tillsammans? 759 pärlor</p>
<p>3</p>	<p> $\begin{array}{r} 72 \\ 84 - 12 \\ \hline 611 \end{array}$ $\begin{array}{r} 44 \\ 75 - 31 \\ \hline 152 \end{array}$ $\begin{array}{r} 25 \\ 68 - 43 \\ \hline 503 \end{array}$ $\begin{array}{r} 25 \\ 76 - 51 \\ \hline 233 \end{array}$ $\begin{array}{r} 62 \\ 99 - 37 \\ \hline 408 \end{array}$ $\begin{array}{r} 24 \\ 49 - 25 \\ \hline 313 \end{array}$ $\begin{array}{r} 21 \\ 56 - 35 \\ \hline \end{array}$ </p> <p> $763 - 152$ $654 - 502$ $836 - 333$ $398 - 165$ $918 - 510$ $459 - 146$ </p> <p>Farfar är 78 år. Ella är 62 år yngre. Hur gammal är hon? 16 år</p>
<p>4</p>	<p> $\begin{array}{r} 60 \\ 43 + 17 \\ \hline 665 \end{array}$ $\begin{array}{r} 82 \\ 53 + 29 \\ \hline 936 \end{array}$ $\begin{array}{r} 94 \\ 66 + 28 \\ \hline 945 \end{array}$ $\begin{array}{r} 90 \\ 54 + 36 \\ \hline 635 \end{array}$ $\begin{array}{r} 96 \\ 27 + 69 \\ \hline 1110 \end{array}$ $\begin{array}{r} 71 \\ 35 + 36 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 82 \\ 57 + 25 \\ \hline \end{array}$ </p> <p> $546 + 119$ $648 + 288$ $309 + 636$ $347 + 288$ $856 + 254$ </p> <p>Noa har 328 kr. Andreas har 456 kr mer än Noa. Hur mycket har Andreas? 784 kr</p>
<p>5</p>	<p> $\begin{array}{r} 27 \\ 46 - 19 \\ \hline 338 \end{array}$ $\begin{array}{r} 36 \\ 64 - 28 \\ \hline 316 \end{array}$ $\begin{array}{r} 38 \\ 73 - 35 \\ \hline 572 \end{array}$ $\begin{array}{r} 14 \\ 52 - 38 \\ \hline 396 \end{array}$ $\begin{array}{r} 14 \\ 33 - 19 \\ \hline 272 \end{array}$ $\begin{array}{r} 29 \\ 47 - 18 \\ \hline \end{array}$ </p> <p> $567 - 229$ $453 - 137$ $756 - 184$ $538 - 142$ $462 - 190$ </p> <p>John har läst 565 sidor senaste veckan. Axel har läst 284 sidor färre. Hur många har han läst? 281 kr</p>
<p>6</p>	<p> $\begin{array}{r} 389 \\ 522 - 133 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 180 \\ 640 - 460 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 387 \\ 754 - 367 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 296 \\ 405 - 109 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 159 \\ 305 - 146 \\ \hline \end{array}$ </p> <p> $354 + 233 + 144$ 731 $157 + 222 + 331$ 710 $683 + 102 + 236$ 1021 </p> <p>Selma köper tre böcker. De kostar 154 kr, 330 kr och 136 kr. Hur mycket ska hon betala? 620 kr</p> <p>Hur mycket får hon tillbaka om hon betalar med en 1000-lapp? 380 kr</p>